

Előterben a házszabályrevízió.

A kormány egyik törvénytervezetét a másik után tárgyalatja a parlament bizottságaiban és semmi kétség benne, hogy ezek a javaslatok valóban fontos és elodázhatatlan követelmények. Amíg azonban a kormány ilyen fáradhatatlan kitartással dolgozik a reformok alkotásán, a honatyák egyre jobban sürgetik a nyári szünetet. Az a látás, hogy a parlament kimerült, pihenésre, nyugalomra, higgadásra s talán tisztultabb fejre van szüksége.

A ház munkarendjének a megállapítására a kormány pártközi értekezletet hívott egybe. Sajnos ez az értekezlet nem tudott megegyezést létesíteni, de eredménytelenül sem végződött, mert módot nyújtott arra, hogy az ellenzék is előterjeszthesse kívánságait. Ezek közül legfigyelemreméltóbb tagadhatatlanul az az óhaj, amelyet Farkas Tibor és Friedrich István képviselők terjesztettek elő a házszabályrevízió megalkotása ügyében. Nyilvánvalóvá lett, hogy ez a kérdés ma már nemcsak a kormány óhaja, hanem az ellenzékét is erősen foglalkoztatja. Ennek feltétlen be kellett következnie, mert az a kifáradás, ami most a parlamenten észlelhető éppen annak az ádáz harcnak, botrányos parlamenti viharok keltésnek és személyes izü szócstatáknak a következménye, ami hónapok óta dominálta a törvényhozás csarnokát. Ennek szomorú és áldatlan következményei voltak. Az érdembeli tárgyalások helyett hosszúra nyúlt, gyakran obstrukciós jellegű beszédek hangzottak el s ha pár napra be is állt némi higgadtabb tárgyalási periódus, egyes árkon-bokron keresztül interpelláló képviselők mindig találtak módot arra, hogy ennek a higgadtabb tárgyalásnak derekát szegjék. Igaza van a kormánynak, de dicséret illeti a higgadtan gondolkozó ellenzéki férfiakat is, amikor a házszabályrevízió kérdését aktuálisá téve, annak letárgyalását mindenél sürgősebbnek tartják. A parlamenti botrányoktól s a végnélküli szónoklatoktól megcsömörlött már ebben az országban mindenki s a joggal felháborodott vidéki polgárság egyöntetűen kívánja, hogy a házszabályrevíziót még a nyári szünet előtt alkossa meg a parlament. Teremtsen a parlament magának alkotó munkára alkalmasabb parlamenti atmoszférát s akkor nem fognak végkimerülésben szenvedni honatyáink, mert azt az energialehetőséget, amit személyes torzalkodások s a meddő parlamenti viharok keltésére pocskoltak, megtakaríthatják maguknak, vagy az egész nemzet elismerése mellett áldozhatják a haza ügyének szolgálatára. A vidék polgárságának az a kívánsága: korlátoztassák a felszólalási idő, mert semmi szükség arra, hogy órákon keresztül tartó szóáradatokkal rabolják egyes képviselők a parlament drága idejét obstrukciós célokkal. Tegyük lehetetlenné a házszabályok megszigorítással, hogy a parlamentben a régi tradicionális hang és tónus domináljon, mert a nép szeleesebb rétegeire kiterjesztett képviselőd nem szolgálhatja a tárgyalási hang teljes eldurvulását. Szükséges, hogy az interpellálás lehetősége is korlátozást szenvedjen, mert képtelenség, hogy korszakalkotó reformok tárgyalása idején egyes képviselők pusztán népszerűség hajhászásból, vagy más személyes okokból igen gyakran lényegtelen ügyek pertraktálásával bénítsák meg a törvények tárgyalásának meghatározott menetét. Az egész ország lakosságának osztatlan öröme válna, ha a házszabályrevíziót a nemzetgyűlés még a nyári szünet előtt megvalósítaná s aztán mehetnének a honatyák nyári szünetre, mert némileg biztosítva látná az ország, hogy az elközelgő újabb parlamenti ciklus eredményesebben, kevesebb botrányal, de több üdvös törvénnyel zárna le munkáját.

A Magyar Turista Egyesület Nyiregyházi Osztálya Nyiregyháza közönségének lelkes részvételével alakult meg.

Cholnoky Jenő egyetemi tanár nagyhatású előadása az Alföld szépségeiről. — Budapesti és miskolci turisták Nyiregyházán. A Nyírségi Osztály tisztikara.

Nyiregyháza, június 11. A Nyirvidék tudósítójától.

A természet bensőséges szeretetéből mindig áldás fakad. Művészetben, tudományban, gazdasági, társadalmi életben, nevelésben egyaránt dus eredményekben jelentkeznek a természet ismerete, követése, a természet olthatatlan szeretete. Van-e tisztább célkitűzéssel alakult, testnek, léleknek több gyönyörűséget, erőforrást nyújtó szervezet a turista egyesületeknél, amelyeknek tagjai között leomlanak a mesterkélten megvont társadalmi korlátok s mindenki a közös rajogás tárgya, a szabad természet szeretete hat át és fűz egybe. És volt-e idő, amikor a szülőföld szépségeinek szeretete, ennek a szeretetnek nek milliók szívébe való átsugároztatása annyi örömet, annyi reményt, bizakodást nyújtott, mint ma? Megesonkított hazánk minden rögre fájt könyünk hull és átszorítjuk, magunkhoz öleljük ezt a csonka földet azzal a melegséggel, amellyel a szenvedő édesanyját ölelik jó gyermekei. Petőfi költészetében maga küzdelmes és sorsfordulatos hozó korában mintegy ezeket mondja nemzetének: nézzétek, íme ilyen a mi honunk, ilyen szép a mi hazánk, ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta. És ma a magyar turista is ilyen földszeretetet hintő, hirdető, mikor toborozva üzeni: jertek álljatok közénk, járjuk be ennek a földnek igézetes tájait, hogy gyönyörködve, szeretve szeressük. Embéri és nemzeti szempontból nagyon sok dicséret illeti azokat a nyiregyháziakat is, akik jött kibontották a turisztika zászlóját, megvetették a Magyar Turista Egyesület Nyírségi Osztályának alapját, míg aztán pünkösdi vasárnapján délelőtt ünnepélyes keretekben, a város lakosságának lelkes támogatásával, a központi elnökségnek Cholnoky Jenő egyetemi tanár elnöknek közreműködésével, a Borsod-Bükki Osztály kiküldötteinek jelenlétében megalakult a nyírségi turista egyesülete. A megalakulás előkészítésében, a szép tervek valóra váltásával járó gondos cselekvésekben különösen Maurer Károly jegyző felügyelőnek és Mátray Gyula takarékpénztári h. igazgatónak vannak olyan érdemei, amelyekre a turisztika hívei mindig nagy hálával fognak gondolni.

Lampionos menet az állomáson

A Nyírségi Osztály alakuló gyűlésére és a vele kapcsolatos két napos kirándulásra a fővárosból Cholnoky Jenő egyetemi tanár, elnök vezetésével a szombat esti gyorsal érkeznek meg a lelkes fővárosi turisták. A Máv. állomáson éppen akkor nagy sürgős-forgás van, most jönnek a pénzügyi tisztviselők, a Beac ifjai, a peronon egy talpalatnyi hely sincs. — A turistákat a helyi osztály szervező bizottsága élén Maurer Károly várja. A bájos kis turista: Maurer Katóka nagy csokor buza-virágot tart. Ez a mosolygó alföldi virág lesz a turisták jelvénye. Kivonult a Turul-cserkészek egyik szakasza is. Margócsy Emil igazgató és Kollonay Zoltán parancsnok vezetésével, hogy a cserkészek örökifju vezérét Cholnoky Jenőt üdvözljék. A befutó gyorsról sűrű rajok szállnak le, egy pillanatra aggódunk, hogy elvétjük

szemünk elől a turistákat. Egyszer csak a nyüzsgő sokaság felett csillagok gyulladnak ki, színes lampion fényesem és kis lámpácskák közelednek felénk. Tudjuk, ezek a turisták. Milyen kedves, ötletes, szép bevonulás a lampionos menet. Először ezüstösen fehér, okos fej, ifjuság mosolyában fénylő kedves arc, Cholnoky Jenő egyetemi tanáré. Mindegy ötven turista jött az ő vezetésével, közöttük több lelkes turista asszony és leány hátizsákosan, szeges bottal, turára készen. A város közönsége, a nyiregyház ituristák nevében Margócsy Emil mond szép magyaros üdvözlő beszédet, míg Kollonay Zoltán a cserkészek tisztelgését mutatja be. Az üdvözlő szavakat Cholnoky Jenő viszonzja, aki szeretettel tekint végig az ifju cserkészek déjceg során: Én is cserkész vagyok, — mondja büszkén. Lelekes éljen kíséri minden mondatát.

Turista gyűlés a városháza nagytermében.

A fővárosi és miskolci turisták kocsi- és villamoson jönnek a városba, ahol vendégszerelő családok nyujtanak szállást. Pünkösdi vasárnapján már kora reggel feltűnnek a városban turista csoportok. Megtekintik a várost, ellátogatnak a Jósza Muzeumba, ahol Kiss Lajos igazgató kalauzolásával, Cholnoky Jenő egyetemi tanár értékes kommentálásával élvezőn elragadtatással látják a muzeum páratlanul gazdag gyűjteményét. Cholnoky Jenő a Magyar Turista Egyesület Tisztikarával tisztelgő látogatást tesz Mikecz István alispánnal, dr. Benes Kálmán kormányfőtanácsos polgármesternél, majd 10 órakor minden turista a városháza nagytermében gyűl egybe, amelyet a város természetbarát közönsége zsufolásig megtölt. A belépő Cholnokyt meleg óvációval fogadják. Az előkészítő bizottság élén dr. Benes Kálmán kormányfőtanácsos polgármester elnököl az alakulógyűlésen. Megnyitóbeszédében a Magyar Turista Egyesület tagjait nemcsak mint a most alakuló új osztály, de mint a város vendégeit is melegen üdvözlö. A fővárosi turisták sorain végigtekintve, Cholnoky Jenő elnök mellett ott látjuk Bekey Imre Gábor és Ihász Géza alelnököket, Déry Józsefet, a »Magyar Turista« c. lap szerkesztőjét, Zubor Istvánt, az egyesület poéta-nótáriusát, a tagok között dr. Pálos Hugó főügyész helyettest és több illusztris fővárosi iparost, kereskedőt, tisztviselőt.

Cholnoky Jenő beszéde

Dr. Benes Kálmán kormányfőtanácsos üdvözlő szavai után Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár, elnök mondja el mindvégig nagy gyönyörködéssel hallgatott beszédét. Ez az új osztály — mondotta — amely vándorgyűlésünkön megalakul, nyírségi exponense lesz a Magyar Turista Egyesületnek s Nyiregyházán azokat a gyönyörűségeket nyújtja, amelyet mi otthon mintegy hat ezerre menő tagjainknak. Feltűnő talán egyeseknek, hogy mi ide a homokbuckák, szikes tavak közé jöttünk, persziflázásra hajló emberek talán azt mondják, hogy Nyiregyházára mentek a Turisták, hogy megmásszák a homokbuckákat, a sóstói hegyet, becsipjenek Sóstón, azután a madzagvasuton visszajöj-

FARAGÓ

úri divat üzlete Nyiregyháza

Valódi angol sephir és selyem fehérnemű mérték után. — Borsalino, Ita, Gyukits kalap, francia crep de chine nyakkendő és linon zsebkendő különlegességek. 2201-?

jenek. Ezek a szatirikus elmék nem ismerik a természet szépségét, az ördögibiblia az örömeik nyiri vinkó mellett a szobában mulatnak, nem elég művelt lelkük ahhoz, hogy lássák azt, ami igazán szép. Lehet szép egy terem, mint ahogy ez a terem is szép, utca, park, de semmisen mulja fölül a természet szépségét. Tegnap, amikor a vonaton a Nyírségre jöttünk, mélyen beszivtunk az úde levegőt, Budapest kormos házai után gyönyörködtünk az érő kalászosokban, a virágokban, az alföldi tájak színragyogásában, van-e mindennél szebb? Mondhatja valaki, hogy ennek a világcsavargónak spleenje van, hogy az, aki látta az Egyesült Államok nagyszerűségeit, a Spitzbergákat, a sarki jégvidéket, a Himaláját, hogy mondhatja szebbnek az Alföldet. Pedig úgy van. Nagyszerűek az Alpesek, az örökös hóval borított bércek, de nem szeretnék közöttük lakni. Az idő zord, komor, a kék ég ritka, a magas csucok, ahová a madár se repül, nyomasztóak, elkedvetlenítőek, törpeségünket juttatják eszünkbe.

A gmundeni tó déli partján találkozom egy postalistárvissel, aki ott lakott. Gyönyörű kép, nagyszerű kilátás, szebb helyre postahivatalt nem is képzelhetünk, előtte a gmundeni tó zafirtúkra, körötte valóságos szinpadipompa. Rámnézett és az ördögöt emlegette. Én bécsi vagyok, az asperni síkság ege, aranyló rónája kelt nekem, nem ez az átkozott szikla, esős, ködös ég. Én is éreztem ezt, mikor ott álltam az észak-kínai alpok csucsán, körül tekinttem, hiányt éreztem, hiányzott a Balaton, az unalmas, kopár domborokban semmi gyönyörűséget nem találtam. Visszavágytam onnan is ide a buzavirágos, pipacsos magyar tájakra, ahol olyan gyönyörű az ég kék színe s ha fölmegyünk egy kunhalomra páratlan nagyszerű kilátásunk van.

Az Alföld szépsége

Az Alföld szépsége azonban kihasználatlan, mert mély lelki kultúra kell megértéséhez. A mi festőink festenek szemetet, női aktokat, amelyek hullák, rothadó tetemek, de nem festik az Alföldet. Kotozváron festettem ötven tájképtípust, hogy bemutassam hallgatóimnak a tanyát, a szikes, szőlővel fedett stb. alföldi tájrészeket. Valóságos népvándorlás volt a képekhez, amelyekről a festők elismerték, hogy ha kidolgozásuk nem művészi is, de felvilágosítanak arról, hogy mily sok szépség van az Alföldön. Ezt a szépséget fel kell fedezni. A hegyvidéki tájban sokszor egyhangúság, zordonság van. A kilátások szeppek, de a flóra egyhangú, míg az Alföldön, különösen nedves nyári napok után gazdag változatosság van. A német könyvek steppének képzelik a magyar Alföldet, ahol villogó szemű csikósok tanyáznak, ez visszhangzik itthon is, itt is ilyennek gondolja, aki nem ismeri. Pedig van-e gazdagabb tájszépség az Alföld szépségeinél. Nem tudtam megvalni az Érmellék, a Bodrog-köz egy-egy pontjától, nincs kertész, aki pompásabban rendezné el a virágokat, mint itt a szabad természet. Van-e szebb folyó, mint a Tisza, a melynek parti lombjai a habokig hajónak s mögöttük a rejtelmes élet vár, a vizen tündéri szép tükrözése a parti fáknak. — Látták-e a csodás morotvákat, a tiszaujlaki Villogóst. Egy költőnk van, aki látta az Alföld szépségeit, a legnagyobb lángelme: Petőfi. Az Alföld kultuszát ápolnunk kell nekünk, természetbarátoknak s azok, akik nem a korcsma világában találják örömeiket, csatlakozzanak hozzánk, ki-művelni azt a lelki nemességet, amely az messze fölötté áll minden nációnak, a

lélek képes erre, a magyar lélek sajátosan messz efölötté áll minden nációnak, a magyar lélekben több a poézis, a lelki nemesség, mint bármely nemzet fiaiban.

Rengeni fognak a Kárpátok bércei.

Cholnoky Jenő szellemesen csoportosított történelmi példákkal igazolja a magyar lélek lovagiasságát, kultúra iránt való fogékonyságát, azután a turistákat, mint testet-lelket harmonikusan nevelő nemesség sportot méltatja. A turisztikának óriási szuggerraló hatása van. Nagy nemzeti gondolattal, lelki nemességgel szuggerraljunk, míg az ország felkel és rengeni fognak a Kárpátok bércei! Azért kell alakítanunk osztályokat is, amelyekben át a tömegekbe szuggerraljuk az ép testben ép lélek gondolatát, az igazi hazafiságot. A mi turisztáskodásunknak csak kezdete az Alföld — fejezte be lelkesítő beszédét Cholnoky — ott végződik a Kárpátokon és a Karszt-on, ahová leviszük a magyar zászlót Fiuméba!! (Hosszan tartó lelkes taps és éljenzés.)

Megválasztják a tisztikart

Cholnoky Jenő dr. beszédéért dr. Bencs Kálmán elnök köszönetet mond, majd Mátray Gyula beszámol az előkészítő bizottság munkájának eredményéről. A Nyírségi Osztályba 170 tag jelentkezett. Az új osztály neve »A Magyar Turista Egyesület Nyírségi Osztálya« lesz. Az osztály alapszabályai ugyanazok, mint a központéi. Az ügyrendet a választmány fogja kidolgozni. Mátray Gyula köszönetet mond az előkészítő bizottság nevében Cholnoky Jenőnek, Mikecz István alispánnak, dr. Bencs Kálmán polgármesternek s kéri az Osztály új vezetőit, hogy fejlesszék tovább a nemesség ügyét. Ne feledjék — mondotta — hogy a turista a hazaszeretethez is pionírja. Fenyőt, derűt azokra, akik apró zászlóinkat napsugár elé viszik.

A közgyűlés az osztály megalakulása után a tisztikart választja meg. A Magyar Turista Egyesület Nyírségi Osztályának

tisztikara a következőképpen alakult:

Diszelnökök: dr. Cholnoky Jenő egyet. tanár, Mikecz István alispán, dr. Bencs Kálmán kormányfőtanácsos, polgármester. — Elnök: dr. Sasi Szabó László ügyvéd; Ügyv. alelnök: Maurer Károly m. kir. jegyintézeti felügyelő; Titkár: Mátray Gyula takarékpénztári h. igazgató; Jegyző: Simák Endre takarékpénztári főkönyvelő; Pénztáros: Galgóczy Barna hitelszövetkezeti könyvelő; Ügyész: dr. Hubay Balázs ügyvéd; Mérnök: Nemes Sándor nyug. máv. felügyelő; Orvos: dr. Fábry Gábor urad. orvos; Háznagy: Oberländer Gusztáv.

Választmány: Artner Árpád p. ü. tisztviselő, Baruch Artur kereskedő, Ferenczi József könyvkereskedő, Filesik Pál Hanga kirendeltségi főtisztviselő, Gergelyffy Anna tisztviselő, Kardos István városi kulturtanácsnok, Kovács Pál takarékpénztári igazgató, Margócsy Emil felsőker. isk. igazgató, Reguczky Ilona leányg. tanárnő, Szohor Pál városi főjegyző, Sefcsik Piroska tanítónő, Takách Miklós nyug. főerdőtanácsos, Téger Béla tanár, újságíró, dr. Walter Géza pénzügyi titkár.

A tisztikar megválasztás aután Zubor István egyesületi jegyző nagy hatást keleten adta elő Alföldön c. szép költeményét, amelyet tegnapi számunkban közöltünk. Tury József a Borsod-Bükki osztály elnöke lelkes visszhangot keltő beszédében üdvözli a szomszéd nyírségi osztályt és testvéri szövetségre hívja fel. Dr. Bencs Kálmán meleg szavakban fogadja el a testvéri kézfogást, majd ezzel a fohással zárja be az alakuló gyűlést: Vajha a Turista Egyesület vándorgyűlése a jövő évben Brassón, Zsolnán, a Kárpátok egyik szép városában tarthatnók. Isten áldását kéri az egyesület működésére.

Földes Imre írta, Vajda László írta filmre

A KURUZSLÓT.

Elszállásoló bizottságokat szerveznek a szeptemberi vendégek elhelyezése céljából.

Beszámoló a jubiláris kiállitásról.

Nyiregyháza, június 11. A Nyirvidék tudósítójától.

Lázás munkában telt el az a két hét, mely legutolsó beszámolóink óta elmúlt. A fővárosi s a vidéki lapok tudósításokat közöltek a kiállitásról, s oly nagy érdeklődés mutatkozott Nyiregyháza jubiláris ünnepségei iránt, hogy a kiállitás vezetősége a kereskedelmi minisztertől az ideutazók részére kedvezményes utazás biztosítását kérte, s minden remény megvan arra, hogy a kérést teljesíteni is fogják.

A közel napok legfontosabb kérdése az elszállásolás nehéz ügyének megoldása lesz. Egy elszállásolási bizottságot szerveznek, melynek keretébe bevonják a tanítószágot és a katonaságot is. Az elszállásolás háromféle lesz. Lesznek bizonyára igen sokan akik az ideérkező illusztris vendégek részére 1—1 éjjelre szállást biztosítanak. De össze fogják imi azokat is, akik a kiállitás alatt butorozott szobájukat vagy lakásuk egy részét az idesereglő vendégek részére pénzért fogják átengedni. Ezek részére lesz egy ingyenes lakásközvetítés. S harmadszor az iskolákban rendeznek be tömeg-szállásokat, melyeket szintén pénzért bocsájtanak főleg a küldöttségek, s a gyűlések résztvevői számára. Oly lelkes férfiak foglalnak helyet majd az elszállásolási bizottságban, hogy

reméljük, ez a nehéz kérdés is kedvezően fog megoldást nyerni.

Tartsunk szemlét a kiállitás szakcsoportjain. A kulturális és iskolaügyi csoportban e napokban mennek szíjjel a kérdő-ívek, amelyek kitöltése Nyiregyháza város kulturális fejlődését megvilágító grafikononhoz szükségesek. Az iskolák nagyban gyűjtik az anyagot még a tanév befejezése előtt a kiállitás számára. Összeszedik a legszebb kézi munkákat, rajzokat, szlőjdmunkákat.

A művészeti csoport lelkes elnöke, Imre János is megkezdte a munkát, oly kiváló művészgárda csoportosul körülötte, s oly nagy művészi anyag áll itt rendelkezésre, hogy munkájuk nem lesz nehéz.

Az egészségügyi csoportnál jelentkezett az Országos Stefánia Szövetség, melynek Nyiregyháza is virágzó anya- és csecsemővédő intézete van, hogy részt kíván venni a kiállitásán.

A kereskedők csoportjában is nagy az élénkség. A budapesti áru- és mintavásárra sokan mentek fel s az ott tapasztaltakat is felhasználják arra, hogy az ő kiállitásuk nagyon szép legyen.

A háziipari és női kézimunka csoportban serény munka folyik. E héten a Mansz tartott gyűlést, melyen megbeszéltek a szeptember 18-án, a kiállitás tartama alatt rendezen-

Kelemen Károly

uri divatcég Nyiregyháza, Takarékpalota

Ajánlja a legfinomabb uri divatkülönlegességeit, elsőrangú uriszabóságát, Borsalino, Habik és Gyukits kalapkülönlegességeit és Lichtmann cipőújdonosságait a legsolidabb napi árak mellett